

ESG-rapport 2023

Forfatter	Benthe Rasmussen
Sag	Virksomhedsrapport 2023
Sagsnr.	S23-1583
Dokument	D23-464335
Dato	03-05-2024
Version	8.0
KS	Bo Lindhardt

Indholdsfortegnelse

1. Forord	3
2. Strategi og virksomhed	4
2.1 Strategi	4
2.2 Forretningsmodel	4
2.3 Certificering	5
2.4 Risici og muligheder	6
2.5 Politikker	8
2.6 Værdikæde	8
3. Miljøoplysninger	9
3.2 Klima	10
3.3 Forurening	11
3.4 Vand- og havressourcer	12
3.5 Biodiversitet og økosystemer	13
4. Sociale oplysninger	15
4.1 Egen arbejdsstyrke	15
4.2 Arbejdstagere i værdikæden	20
4.3 Forbrugere og slutbrugere	21
5. Ledelsesoplysninger	24
6. Bilag 1 Rapportering af Novafos mål 2023	27
7. Bilag 2 Oversigt over politikker	33
8. Bilag 3 Opgørelsesmetoder	34

1. Forord

Denne rapport indeholder resultaterne af Novafos' arbejde med bæredygtighed og samfundsansvar.

Vi beskriver politikker og status for vores indsatsområder i forhold til de af FN's verdensmål, som vi opfatter som DNA'et for vores virksomhed og de verdensmål, hvor vi har besluttet at yde en ekstra indsats.

Flere virksomheder står overfor krav om rapportering af bæredygtighed, såkaldt ESG-rapportering. Standardiserede bæredygtighedsdata åbner muligheden for at undgå greenwashing, og for at sammenligne virksomheder på tværs af bæredygtighedsspørgsmål.

Formålet med EU-direktivet CSRD, Corporate Sustainability Reporting Directive, er at styrke rammerne for virksomheders rapportering om bæredygtighed, sådan at rapporteringen bliver relevant, sammenlignelig og pålidelig for investorer, regnskabsbrugere og andre samfundsaktører.

Fra og med 2025 er Novafos omfattet af krav til denne rapportering.

CSRD indeholder 12 standarder med krav til den kommende ESG-rapportering hvoraf de to første omhandler vejledning og generelle forhold. Fem standarder (E) indeholder miljøkrav til rapportering indenfor områderne; Klimæændringer, Forurening, Vand og marineressourcer, Biodiversitet og Ressourcer (Cirkulær økonomi). Fire standarder (S) omhandler krav til sociale forhold indenfor områderne; Egen arbejdskraft, Arbejdere i værdikæden op- og nedstrøms Novafos, Omgivende samfund og Kunder og slutbrugere. En standard (G) omhandler Virksomhedsadfærd (Business Conduct).

Rapporteringen udbygges i 2024, og vi forventer at udarbejde en fyldestgørende Bæredygtighedsrapportering for 2025.

ESG-rapporten er – sammen med nedenstående baggrundsrapporter – den samlede rapportering til vores integrerede ledelsessystem i forhold til de nationale og internationale standarder, som Novafos er certificeret efter.

Drikkevand 2023 indeholder væsentlige nøgletal for produktion og distribution af drikkevand. Rapporten beskriver de vigtigste miljøpåvirkninger, der er forbundet med indvinding af grundvand og produktion og distribution af drikkevand samt information om driftsforstyrrelser i forsyningen af drikkevand til forbrugere. Drikkevand 2023 beskriver status for de væsentligste indsatser i 2023 og opgør energiforbruget til indvinding, produktion og distribution af drikkevand.

Spildevand 2023 indeholder væsentlige nøgletal for transport og rensning af spildevand samt for håndtering af regnvand. Der gives et samlet overblik over nøgletal for afløbssystemet, behandling af spildevand på renseanlæggene og udledning af rensset spildevand. Spildevand 2023 beskriver endvidere status for de væsentligste indsatser i 2023 og opgør energiforbrug til transport og rensning af spildevand.

Klimaregnskab 2023 indeholder en opgørelse over Novafos' drivhusgasemissioner, opgjort ud fra de Europæiske Standarder for Bæredygtighedsrapportering, Miljøstyrelsens Parismodel, og Drivhusgasprotokollen. Scope 1 emissionerne er vores primære ansvar, da det er vores direkte udledninger af klimagasser. Scope 2 beskriver elforbrug og N-gas på tværs af Novafos. Scope 3 er langt større end scope 1 og 2. Det er en opgørelse af vare- og tjenesteydelser, anlægsaktiviteter, pendling, bygningsleje og et estimat af forbrugernes brug af drikkevandet. Kategorien Uden for scope omfatter undgåede emissioner og andre emissioner, som ikke er omfattet af den internationale standard Greenhouse Gas Protocol (Drivhusprotokollen) eller Parismodellen.

2. Strategi og virksomhed

2.1 Strategi

Novafos strategi indeholder tre hovedområder:

- Forpligtelser
- Strategiske fokusområder
- Strategiske indsatsområder

Vi er forpligtede over for vores kunder, vores ejerkommuner og vores samarbejdspartnere. Med afsæt i Novafos strategi, har vi udpeget seks verdensmål og seks indsætter – tre kerneindsatser og tre særlige indsætter.

Novafos' tre kerneindsatser er:

- At sikre høj forsyningssikkerhed og levere rent og sundt drikkevand. Det gør vi gennem etablering af en optimal vandforsyningsstruktur og minimering af indholdet af miljøfremmede stoffer i drikkevandet.
- At håndtere spildevand miljømæssigt forsvarligt gennem sikker spildevandsbehandling og sikre en optimal rensestruktur således, at vi minimerer miljøpåvirkningen fra spildevandet.
- At klimatilpasse vores spildevandsafledning gennem sikker håndtering af regnvand og dermed reducere miljøpåvirkningen som følge af ændringer af klimaet.

Novafos tre særlige indsætter er:

- At udvikle partnerskaber – gennem samarbejde på tværs af forsyninger og private parter og dermed bidrage til at udvikle nye forbedrede rensemetoder og øget genanvendelse af ressourcer.
- At bygge mere bæredygtigt – gennem miljørigtige indkøb og ved at udvikle koncept for mere bæredygtige anlægsprojekter.
- At effektivisere – gennem øget digitalisering sikre troværdige data, og arbejde med at implementere asset management i vores drift og fornyelse af vores anlæg. Vores medarbejdere er en vigtig ressource, derfor vil vi sikre kompetenceudvikling og arbejde for et godt arbejdsmiljø uden ulykker.

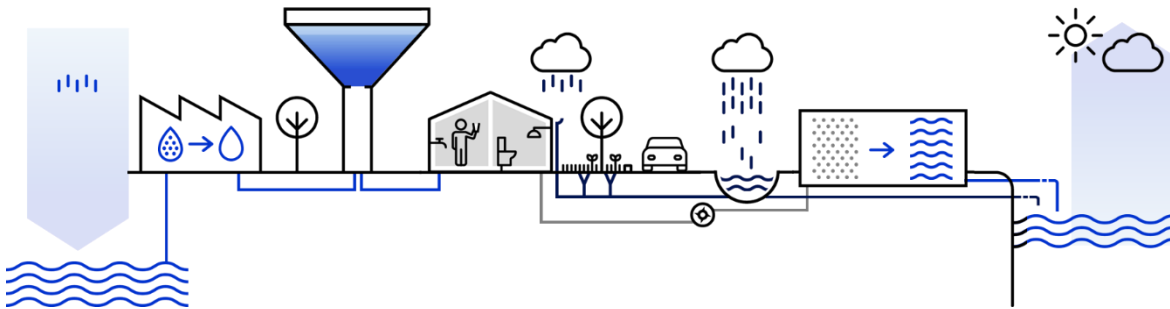
2.2 Forretningsmodel

Novafos er vand- og spildevandsselskab i Allerød, Ballerup, Egedal, Frederikssund, Furesø, Gentofte, Gladsaxe, Hørsholm og Rudersdal Kommuner. Vi leverer drikkevand til en stor del af forbrugerne i kommunerne og tager hånd om regnvand og spildevand i alle de ni kommuner.

Vi indvinder grundvand til drikkevand og transporterer og renser spildevand. Vi sikrer en høj grad af forsyningssikkerhed, samtidig med at vi sikrer høj kvalitet og minimal påvirkning af miljø.

Vores ambition er at tage ansvar for det omgivende samfund og fremme bæredygtig adfærd hos vores medarbejdere, samarbejdspartnere og forbrugere. Vi har en ambition om at have en effektiv drift, der er gennemsigtig for forbrugerne og samtidig understøtter innovativ udvikling.

Figur 1: Vandets vej

2.3 Certificering

Novafos er certificeret efter seks internationale og en enkelt dansk standard. Vi har været certificeret siden 2018, og vi arbejder ud fra et integreret ledelsessystem. Certificeringerne bidrager til, at vi fastholder fokus på de væsentligste forhold og kender de rammer og vilkår, vi er underlagt. Det sikrer, at vi følger op på vores mål, og på at vi fortsat forbedrer os og evaluerer på de initiativer, vi sætter i gang. Vi har fastlagt nødvendige arbejdsgange og processer for at sikre bevidsthed om ressourcer og kompetencer, og de fastlagte rutiner sikrer, at vi lever op til de krav og forventninger, vores omgivelser stiller til os.

Figur 2: Novafos certificeringer ved udgangen af 2023.

I 2023 har vi opdateret vores politikker, og vi har haft særlig fokus på klima og bæredygtighed i forbindelse med vores anlægsaktiviteter og forhold, der vedrører arbejdsmiljø – såvel internt i organisationen som eksternt i forhold til vores eksterne samarbejdspartnere. Vi har igangsat et arbejde, som skal sikre,

at vi bliver klar til bæredygtighedsrapportering fra 2025 med udgangspunkt i EU's bæredygtighedsdirektiv.

I efteråret i 2023 havde Novafos ekstern audit, der sikrer, at vi fortsat holder fokus og fortsat forbedrer os. Ved ekstern audit har vi fået 13 mindre afvigelser og 14 forbedringsforslag.

2.4 Risici og muligheder

Vi vurderer løbende risici og muligheder i forhold til vores kerneopgaver som forsyningsvirksomhed. De væsentligste strategiske risici er kortlagt og revurderes løbende i direktionen. Det er især forsyningsikkerhed og drikkevandskvalitet i forhold til drikkevand, og kapacitet og kvalitet af spildevandsrensning og overløb med spildevand.

Den økonomiske regulering af de rammer, som vand og spildevandsforsyninger er underlagt, har indflydelse på løsningen af de opgaver, som vores ejere har en forventning om at løse. Derfor er der løbende dialog mellem branchen og de regulerende myndigheder.

2.4.1 Drikkevand

Forsyningsikkerheden sikres via omfattende styring og overvågning, herunder løbende opgradering af teknisk netværk og ved at opretholde aftaler om nødforsyning med andre vandforsyninger.

Mikrobiel forurening styres gennem fastlagte rutiner omkring drikkevandshygiejne, suppleret med lovpligtig drikkevandskontrol og med et omfattende egenkontrolprogram. Risici i forhold til forsyningsikkerhed med drikkevand og drikkevandskvalitet er beskrevet i baggrundsrapporten Drikkevand 2023.

Der er risiko for spredning af forurening i grundvandsmagasinerne. Derfor afværgepumper vi for at mindske risikoen for spredning. I 2023 har Novafos udarbejdet en strategi for BNBO (boringsnære beskyttelsesområder) med henblik på at skabe ensartede rammer for lodsejerforhandlinger.

Vi forebygger forurening af drikkevand gennem løbende risikovurderinger og forebyggende styring. I 2023 har vi indført øget overvågning af miljøfremmede stoffer og overvågning af drikkevandskvaliteten følges løbende.

Tabel 1: Nøgletal drikkevand.

Drikkevand	2021	2022	2023
Indvinding af grundvand, mio. m ³	19,8	17,2	17,0
Udpumpede mængder fra egne værker, mio. m ³	19,1	16,8	16,5
Debiteret vand drikkevand, mio. m ³	15,3	14,6	14,5
Vandtab i ledninger, % af produceret mængde	9,2	8,3	6,5

Se iøvrigt Baggrundsrapporten Drikkevand 2023.

2.4.2 Spildevand

De væsentligste risici i relation til spildevand er utilstrækkelig rensning af spildevand på renseanlæg samt overløb af urensset spildevand fra renseanlæg og afløbssystemet. Ved overløb fra renseanlæg forstås de tilfælde, hvor spildevandet må ledes uden om en eller flere af renseprocesserne på renseanlægget og til en recipient. Det skyldes hovedsageligt, at den hydrauliske kapacitet på renseanlægget overskrides ved større regnhændelser, og i sjældne tilfælde skyldes det tekniske fejl. De fleste renseanlæg

er udstyret med forsinkelsesbassiner. Overløb sker først, når renseanlæggets hydrauliske kapacitet er nået, og kapaciteten af bassinerne overskrides.

Overløb forekommer, når det regner så kraftigt, at der ikke er plads til mere vand i afløbssystemet, der er anlagt som et fællessystem. For at undgå at spildevand fra afløbssystemet stuver tilbage i kældre eller op på overfladen og laver skade på bygninger o.l., er der i fællessystemet etableret overløbsbygværker. Overløb fungerer som en sikkerhedsventil, hvor det opblandede spildevand har mulighed for at udledes til et vandløb, en sø eller havet i stedet for at stuve op i afløbssystemet og skabe oversvømmelser. Der har generelt været en større overløbsmængde i 2023 end de foregående år, hvilket hænger sammen med, at 2023 var et usædvanligt vådt år med mere nedbør og kraftigere nedbørshændelser.

Tabel 2: Nøgletal spildevand.

Spildevand	2021	2022	2023
Debiterede spildevandsmængder, mio. m ³	23,0	22,0	20,2
Behandlet spildevand på egne renseanlæg, mio. m ³	22,1	20,8	26,9
Overløb fra afløbssystem og renseanlæg, mio. m ³	-	2,4	4,8

Se i øvrigt Baggrundsrapporten Spildevand 2023.

Overskridelse af vilkår i udledningstilladelser for rensed spildevand fra vores renseanlæg og vilkår for overløb og udledningstilladelser for overløb fra vores afløbssystem kan have negativ indflydelse på recipienter. I 2023 har vi haft overskridelse af vilkår for fosforudledning til Furesøen, og vi har ikke overholdt udledning af suspenderet stof på tre ud af 17 renseanlæg. På et enkelt anlæg har vi overskredet de maksimale spildevandsmængder som følge af de store mængder nedbør i 2023.

Ved afløbsstop er der risiko for, at forbrugerne kan komme i kontakt med spildevand. Derfor har vi et mål om, at afløbsstop skal undgås og være mindre end 1 afløbsstop pr. 10 km. I 2023 har vi registreret 39 afløbsstop, hvilket svarer til 0,04 afløbsstop pr. 10 km.

Novafos har i 2023 igangsat egenkontrollsystem på Stavnsholt, Usserød og Måløv Renseanlæg i forhold til måling af metantab fra biogasanlæg. Lækagerne er målt, og vi har modtaget indskærpelser fra Miljøstyrelsen om at reducere tab af metan.

I samarbejde med Miljøstyrelsen og Energistyrelsen har Novafos fortsat arbejdet med risikoen for udfald i elforsyningen, og i 2023 er der udført beredskabsøvelse, som har medført revision af tilgængeligheden af Novafos' beredskabsplan for spildevand Plan for fortsat drift. Plan for fortsat drift () har desuden været aktiveret to gange i 2023 ifm. skybrudsvarsling og stormflod.

Ved arbejdet med asset management har Novafos i 2023 arbejdet med risikobetinget prioritering af reovering af afløbsledninger.

Separatkloakering er, sammen med aflastning fra afløbssystemet i forbindelse med store regnhændelser, blandt de værktøjer, der er med til at minimere risikoen for oversvømmelser. I 2023 har Novafos haft overløb på grund af mange store regnhændelser. Selvom der er arbejdet med separatkloakering og med forbedret styring således, at den eksisterende kapacitet i afløbssystemet er udnyttet optimalt, for at reducere miljøpåvirkningen fra overløb mest muligt, kan overløb ved store regnhændelser ikke undgås.

2.4.3 Digitalisering og informationssikkerhed

En hovedindsats i årets løb var recertificering i forhold til ISO 27001 Informationssikkerhed. Med udgangspunkt i den eksisterende trussels- og risikovurdering har vi gennemført intern audit af udvalgte lokationer og administrative afdelinger. Ved fornyelse af vores certificering har vi ikke modtaget afvigelser.

Novafos' IT-systemer er fordelt på 10 systemfora, som i 2023 har haft til opgave at udarbejde governance dokumentation for systemerne, herunder foretage risikovurdering og etablere beredskab for det enkelte system.

I 2022 vedtog Novafos en politik for dataetik som led i Novafos' digitaliseringsstrategi. Strategien er styrende for alt digitaliseringsarbejde i Novafos. Politikken kan ses på vores hjemmeside, og den har til formål at sikre en sund og rimelig balance mellem på den ene side datateknologien og de muligheder, den indebærer, og på den anden side hensynet til Novafos' samfundsmæssige ansvar og retssikkerheden for borgere, ansatte og leverandører.

2.4.4 Sikkerhed og sundhed

Risici i forhold til sikkerhed og sundhed handler om at undgå ulykker, nedslidning eller stress – både for vores egne medarbejdere, og for de medarbejdere, der arbejder for os på vores mange anlægsprojekter. Sikkerhed og sundhed og et godt arbejdsmiljø er samtidig med til at undgå arbejdsrelateret sygefravær for vores medarbejdere. Det bidrager til, at vi kan rekruttere og fastholde kvalificerede medarbejdere. Se i øvrigt afsnit 4.1.9 Arbejdsmiljø.

2.5 Politikker

I 2023 har vi gennemgået vores politikker i forhold til de områder, som er dækket af vores certificeringer omfattende kvalitet, miljø, arbejdsmiljø, drikkevandssikkerhed, IT & informationssikkerhed og samfundsmæssigt ansvar. Alle politikker i forhold til vores certificeringer er tilgængelige på www.novafos.dk, og de er fulgt op af mål og handlinger, som i koncentreret form er beskrevet i bilag 1. Mål og målopfyldelse for vand, spildevand og klima er uddybet i de tre baggrundsrapporter: Drikkevand 2023, Spildevand 2023 og Klimaregnskab 2023.

2.6 Værdikæde

Værdikæden for vand- og spildevandsforsyning involverer flere trin; fra udvinding af råstoffer til anvendelse af produkter og bortskaffelse af restprodukter. Værdikæden involverer materialer, natur og menneskelige ressourcer til produktion af drikkevand og rensning af spildevand inklusive vedligeholdelse og udbygning af anlæg.

Vi oppumper grundvand fra de primære grundvandsressourcer til produktion af drikkevand, og vi anvender energi til produktionen og til transporten af drikkevandet til forbrugerne.

Produktion af drikkevand: Grundvandet iltes, jern og mangan fælder ud og fjernes ved filtrering gennem sandfilter. På nogle anlæg er der ekstra behandling ved afgang vandværk, hvor drikkevandet UV-behandles. Herefter ledes drikkevand til opbevaring i rentvandsbeholder eller vandtårn, hvorfra det distribueres gennem ledninger til forbrugerne.

Forbrug: Vandet bruges af husholdninger, virksomheder og industrier til drikke, rengøring, produktion og andre formål.

Transport og rensning af spildevand: Efter forbrug udledes vandet som spildevand, hvor det via ledninger og pumpestationer føres til renseanlæg. Her renses spildevandet, inden det udledes til recipient. Rensningen inkluderer mekanisk filtrering, biologisk nedbrydning og kemisk behandling.

3. Miljøoplysninger

3.1.1 Miljøpolitik

Novafos har et særligt ansvar for at værne om vores fælles ressourcer, og vi tilstræber, at vores aktiviteter har så begrænset påvirkning af vores omgivende miljø som muligt. Vi er en ressourcebevidst virksomhed, der sætter mål for vores forbrug af ressourcer, både fossile og fornyelige materiale- og energiresourcer samt for produktion og håndtering af affald, se bilag 1.

Vi tager udgangspunkt i vandets kredsløb fra grundvandsdannelse til håndtering og udledning af regn- og spildevand til recipient. Vi indvinder grundvandet og producerer drikkevand med så lille indvirkning på miljø og klima som muligt. Vores ansvarlighed omfatter tillige vores håndtering af spildevand, som vi renses, inden vi leder det ud til recipienterne, og vi arbejder på at fremme lokal håndtering af regnvand og klimatilpasset løbende vores anlæg.

Vi energieffektiviserer løbende vores anlæg og ønsker på sigt, at vores rensning af spildevandet kan gå fra at være energiforbrugende til at blive energiproducerende.

Miljøoplysninger fra produktion og distribution af drikkevand er beskrevet i Drikkevand 2023, og miljøoplysninger fra transport og rensning af spildevand er beskrevet i baggrundsrapporten Spildevand 2023.

Den mest direkte miljøpåvirkning ved produktion af drikkevand stammer fra oppumpningen af grundvand, som potentielt kan påvirke vandføringen i vandløb og vandstanden i vådområder. Mængden af oppumpet grundvand reguleres via de indvindingstilladelser, som myndighederne har givet. Her stilles også krav til overvågning, bl.a. i form af vandføringsmålinger og grundvandspejlinger. Grundlaget for indvindingstilladelserne er en miljøvurdering, der sikrer, at der ikke er en uacceptabel påvirkning af naturen. Der er en indvindingstilladelse for hvert vandværk.

Den væsentligste påvirkning fra spildevand er den positive påvirkning fra rensning af spildevand, inden det udledes til recipienterne. I forbindelse med større regnhændelser påvirker vi recipienterne negativt, når vi, for at aflaste afløbssystemet, udleder opblandet regn og spildevand som overløb til recipienterne. Fra renseanlæggene kan overløb ligeledes forekomme, når oplagringskapaciteten er opbrugt eller ved driftsforstyrrelser. Selvom spildevandet renses, er der udledning af miljøfremmede stoffer, som ikke fjernes ved spildevandsrensningen. Dette reguleres gennem vores udledningstilladelser.

Novafos har i 2023 haft tilsyn fra Miljøstyrelsen på ni renseanlæg fordelt på fire selskaber. På tilsynene blev driften af renseanlæggene gennemgået, og Miljøstyrelsen førte desuden tilsyn med overløb på og lige før renseanlæggene. Der blev taget udgangspunkt i en spørgeramme, som bl.a. skulle afdække, hvorvidt der var en godkendt udledningstilladelse, og om overløbet var oprettet i PULS med tilladelse og vilkår etc. Tilsynet kontrollerede desuden rensningen af spildevandet og bassinkapacitet.

Novafos har efterfølgende modtaget tilsynsbreve uden bemærkninger til det fysiske tilsyn, og alt var tilfredsstillende. I tilsynsbrevet for Frederikssund Spildevand er der dog en indskærpelse i forhold til at lovliggøre tre overløb inden 22. juli 2024 via en fornyet udledningstilladelse. Det forventes, at der kommer flere tilsyn på renseanlæg i løbet af 2024.

3.2 Klima

3.2.1 Klimapolitik

Vi arbejder på at fremme lokal håndtering af regnvand og klimatilpasser løbende vores anlæg. Vi arbejder løbende med at energieffektivisere vores anlæg og på, at rensning af spildevandet kan gå fra at være energiforbrugende til at blive energiproducerende. Vi har særligt fokus på at minimere udledning af klimagasserne, f.eks. metan og lattergas.

3.2.2 Klimaregnskab 2023

I overensstemmelse med EU's bæredygtighedsrapporteringsdirektiv CSRD skal Novafos rapportere ud fra ESRS (Europæiske Standarder for Bæredygtighedserklæring) fra 2025. Novafos har valgt at følge standarderne fra 2023 for at få erfaringer, inden lovkravet træder i kraft.

Novafos' klimaaftryk for 2023 er opgjøret med udgangspunkt i den inddeling, der anvendes i Drivhusgasprotokollen:

- Scope 1: Direkte udledninger af drivhusgasser fra processer på vores vandværker og renseanlæg samt fra fossilt brændstof til kørsel i egne biler.
- Scope 2: Indirekte emissioner fra produktion af energi (elektricitet og fjernvarme), vi køber.
- Scope 3: Øvrige indirekte emissioner.

Klimaregnskabet følger principperne i Drivhusgasprotokollen. Klimaaftrykket fra scope 1 og 2 er beregnet med udgangspunkt i den metode, Miljøstyrelsen har udviklet til beregning af klimaaftrykket fra vandsektorens energiforbrug og udledning af klimagasser: Parismodellen for en energi- og klimaneutral vandsektor. Alle tal i klimaregnskabet 2023 er baseret på teoretiske beregninger og er derfor behæftet med usikkerhed. Scope 3 er primært beregnet med udgangspunkt i Klimakompasset (version 18, januar 2024), som udgives af Erhvervsstyrelsen.

De største bidrag til klimaaftrykket fra scope 1 kommer fra emissioner af lattergas fra de biologiske processer på vores renseanlæg. Det næststørste bidrag kommer fra udslip af metan fra vores biogasanlæg (biogas består af 60-65 % metan). På Måløv, Usserød og Stavnholt Renseanlæg er der biogasanlæg, hvor slam fra rensning af spildevand omdannes til biogas. I Novafos' Klimaregnskab 2023 er både lattergas og metan baseret på teoretiske beregninger, og vi ved ikke, om beregningerne af lattergas og metan afspejler de virkelige forhold. I de kommende klimaregnskaber er det vores intention, at lattergas og metan skal være baseret på målinger, og derfor har Novafos installeret lattergas- og metanmålere på flere renseanlæg, så omfanget af lattergasemissionerne og dannelsesprocesserne kan kortlægges.

Tabel 3: Klimaaftryk.

CO ₂ -opgørelse	Ton CO ₂ -ækvivalenter
Scope 1: Direkte udledninger fra egne anlæg	6.900
Scope 2: Indirekte emission, (emissioner fra købt energi)	1.400
Scope 3: Øvrige indirekte emissioner	83.000

Hovedbidraget til scope 3 kommer fra anlægsprojekter, men der er meget stor usikkerhed på opgørelserne af alle kategorier i scope 3.

Novafos arbejder kontinuerligt med optimering af processer og reduktion af energiforbrug. For yderligere uddybning i relation hertil henvises til Klimaregnskab 2023 som ligger på www.novafos.dk under Om os.

Fremadrettet vil Novafos fortsætte med at arbejde for at optimere processer og reducere energiforbrug og udledninger.

3.2.3 Tilpasning til klimaændringer

En del af Novafos strategi handler om at vi skal klimatilpasse vores anlæg – dvs. vi udbygger og separerer afløbssystemet, så det bliver parat til at modtage de øgede vandmængder, som det forventes, at kommende klimaforandringer vil medføre. Arbejdet med at klimatilpasse afløbssystemet er beskrevet i Spildevand 2023 og er en meget stor del af det arbejde, vi årligt aftaler med vores ejerkommuner.

3.2.4 Energi

Den dominerende energikilde i Novafos er el. Den udgør 92 % af det samlede energiforbrug. De resterende ca. 7 % er drivmidler i form af benzin og diesel og ca. 1 % naturgas og fjernvarme.

Tabel 4: Elforbrug i MWh fordelt på afdelinger.

Elforbrug i MWh	2021	2022	2023
Administration	329	314	354
Transport af spildevand	4.373	4.058	5.290
Renseanlæg	12.097	11.403	11.517
Drikkevand	9,980	8,736	8.394
Elforbrug i alt	26.778	24.511	25.222

Energiforbruget til drikkevand er direkte afhængigt af de vandmængder, der flyttes. Derfor er energiforbruget pr. m³ udpumpet vand det mest repræsentative udtryk for at vurdere udviklingen i energiforbruget til drikkevandsproduktion.

I 2023 var elforbruget til transport af spildevand 5.290 MWh. Elforbruget i 2023 var 30 % højere end året før. Da transport af spildevand også inkluderer transport af regnvand i kloakkerne, har nedbørsmængden en stor indflydelse på det samlede elforbrug til transport af spildevand. Selvom elforbruget til transport af spildevand er steget i absolutte mængder, er elforbruget relativt til nedbørsmængden faldet. Elforbruget til rensning af spildevand var på 11,5 GWh i 2023 fordelt på 18 renseanlæg i Novafos. På flere renseanlæg er der gennemført energieffektiviseringsprojekter i 2023. Det er hovedsagelig i form af ændringer af beluftningen. Effekten af disse forventes at slå igennem for 2024.

3.3 Forurening

3.3.1 Luftforurening

Renseanlæg og afløbssystemet kan give anledning til lugt- og støjgener. Der er modtaget 62 henvendelser angående lugt og støj fra afløbssystemet. Alle henvendelser bliver taget alvorligt og vurderet individuelt for at afgøre, om de udgør en formel klage. Af disse 62 henvendelser er 36 blevet klassificeret som klager. Dog har kun én af disse klager kunnet tilskrives en årsagssammenhæng mellem klagen og Novafos' afløbssystem.

Ved rensning af spildevand sker en emission af lattergas. Da lattergas er en klimagas, er den beregnede mængde opgjort i kapitel 3.1 Klima. Der er i 2023 modtaget 11 henvendelser, der vedrører lugt eller støj, der vedrører 3 af vores renseanlæg.

I forbindelse med produktion af drikkevand, sker der ved iltningen af grundvandet en afgasning af mindre mængder metan og svovlbrinte. Mængden af luft, der anvendes til iltningen, er begrænset, ligesom indholdet af gasserne er begrænset. Denne emission giver derfor ikke anledning til krav om regulering.

Den eneste undtagelse er på Sjælsø Vandværk, hvor vandet i Anlæg II har et højt indhold af svovlbrinte. Det høje indhold af svovlbrinte kombineret med den store vandmængde – og dermed luftmængde – har gjort en regulering af emissionen nødvendig. Med ombygningen af Anlæg II i 2019, er der etableret en proces, der gør, at der ikke længere er en målbar emission af svovlbrinte fra dette anlæg.

3.4 Vand- og havressourcer

3.4.1 Indvinding af grundvand

I 2023 er der indvundet 17,0 mio. m³ grundvand på vores 16 vandværker. Indvindingen er stort set uforandret siden 2022. Indvindingen i 2023 har været meget ulige fordelt over året, hvilket primært skyldes variationer i vejrforhold, der betød, at maj og juni måned var meget tørre, mens resten af sommeren var relativt våd. Det medførte et stort vandforbrug i Novafos' eget forsyningsområde i maj og juni samt en stor leverance til eksterne forsyninger.

3.4.2 Udledning af spildevand

Overløb forekommer, når det regner så kraftigt, at der ikke er plads til mere vand i afløbssystemet, der er anlagt som et fællessystem. For at undgå at spildevand fra afløbssystemet støver tilbage i kældre eller op på overfladen og laver skade på bygninger o.l., er der i fællessystemet etableret overløbsbygværker. Overløb fungerer som en sikkerhedsventil, hvor det opblandede spildevand har mulighed for at udledes til et vandløb, en sø eller havet i stedet for at stuve op i afløbssystemet og skabe oversvømmelser.

Ved overløb fra renseanlæg forstås de tilfælde, hvor spildevandet må ledes uden om en eller flere af rensprocesserne på renseanlægget og til en recipient. Det skyldes hovedsageligt, at den hydrauliske kapacitet på renseanlægget overskrides ved større regnhændelser, og i sjældne tilfælde skyldes det tekniske fejl. De fleste renseanlæg er udstyret med forsinkelsesbassiner. I tilfælde af hydraulisk overbelastning vil spildevandet først magasineres i disse bassiner. Overløb sker dermed først, når både renseanlæggets hydrauliske kapacitet er nået, og kapaciteten af bassinerne overskrides.

Der har generelt været en større overløbsmængde i 2023 end de foregående år, hvilket hænger sammen med mere nedbør og kraftige nedbørshændelser.

Renset spildevand udledes efter rensning til recipienten.

Tabel 5: Udledning til recipienter i 2023.

	mio. m ³
Renset spildevand	26.940
Overløb fra renseanlæg	206
Overløb fra afløbssystem	4.671

3.5 Biodiversitet og økosystemer

3.5.1 Drift af arealer

Novafos' politik for grøn pleje af vores arealer skal sikre, at funktionaliteten opretholdes med en kosteffektiv pleje, der tager hensyn til omgivelserne og sikrer en høj biodiversitet. Vi har et ønske om at fremme biodiversiteten på vores arealer, og inden for rammerne for Novafos' virksomhed har vi mulighed for at skabe gode vilkår for øget biodiversitet ved at fastlægge driften af vores arealer, så vi bedst muligt understøtter øget biodiversitet under hensyn til de kriterier, der er medtaget i tabel 6.

Tabel 6: Kriterier for fastsættelse af krav til grøn drift.

Kriterier	Beskrivelse af krav
Funktionalitet	Funktionaliteten af arealet skal først og fremmest sikres med kosteffektiv drift. Det kan være at sikre adgang til bygværker og dæksler, og at disse ikke ødelægges af vegetationen.
Sikkerhed	Det skal være sikkert at færdes for borgere og driftspersonale. Bevoksning skal derfor beskæres, hvor det sikkerhedsmæssigt er nødvendigt. Er der opsat hegn omkring et anlæg, skal det være i sikker stand.
Uønsket bevoksning	Invasive arter skal bekæmpes, dels fordi de kan forvolde skade, dels fordi de med deres aggressive vækst forringer biodiversitet. Aggressive urter og vedukrudt skal holdes nede, hvor det er problematisk for funktionalitet eller nabo-hensyn, eller hvor det vil skabe plads til en mere lyskrævende vegetation.
Interessenter	Naboer kan have indvendinger mod tiltag for biodiversitet pga. æstetik eller bekymring for ukrudt. Vi kan sørge for at slå en bræmme på 1-2 meter mod naboer; det giver et mere ordnet udtryk og hindrer vores vegetation i at brede sig til naboerne.

3.5.2 Videncenter GRØN

I 2023 har Novafos oprettet Videncenter GRØN, som er et internt videncenter, som har til formål at samle viden om grøn pleje og biodiversitet og bidrage til at integrere bæredygtige, grønne overfladeprojekter. Det er en naturlig følge af det strategiske arbejde med at reducere miljøbelastninger og mindske CO₂-aftrykket i plan- og anlægsprojekter.

Når der bygges nyt eller foretages større renoveringer, gennemfører Novafos en granskning af miljø- og naturforhold mv., der gælder for de aktuelle byggefeltet. Stort set alle nyanlæg og større renoveringer er omfattet af krav til VVM-vurdering eller VVM-screening. Videncenter Grøn skal være med til at fremme arbejde med at øge biodiversitet på vores anlæg og i forbindelse med etablering og renovering af nye anlæg.

Efter at have været uddød i Nordsjælland siden 60'erne har odderen de seneste år fundet tilbage til vandløbene bl.a. i Nivå Å. Flere steder, hvor er vandløbene lagt i rør, vil der blive etableret faunapassager, som sikrer fri bevægelighed for odderen.

3.5.3 Ressourcetilstrømning herunder ressourceforbrug ekskl. energi

Udover grundvand er energi og kemikalieforbrug de væsentligste ressourcestrømninger i forbindelse med produktion af drikkevand, hydrogenperoxid fjernelse af svovlbrinte og aktivt kul til fjernelse af miljøfremmede stoffer.

Tabel 7: Forbrug af kemikalier i tons pr. år.

Kemikalieforbrug	2021	2022	2023
Aktivt kul til ekstra rensning af drikkevand på Bagsværd Vandværk	11	11	0
35 % brintperoxid til at fjerne svovlbrinte på Anlæg 2 på Sjælsø Vandværk – drikkevand	32	28	27
Aktivt kul til lugtfjernelse – spildevand			1,5
Fældningskemikalie – spildevand	884	899	771
Polymer til slamaftvanding – spildevand	100	185	178
Calciumnitrat til lugtfjernelse og antikorrosion – spildevand			9,8

3.5.4 Affald

Affaldsstrømme fra aktiviteter i Novafos indberettes til Miljøstyrelsens Affaldsdatasystem. Indberetning foretages af behandler/transportør. De største affaldsmængder er jord, som primært stammer fra vores anlægsaktiviteter.

Tabel 8: Affald 2023.

Restprodukt fra processer	Tons
Okkerslam fra produktion af drikkevand	550
Biogødning fra renseanlæg (A-slam) (tørstof)	4.903
E21 Forurenede jord	30.571
E20 Uforurenede jord	1.554
E24 Bygge- og anlægsaffald, hvor ingen anden kode er mere præcis	1.246
E34 Asfalt	1.105
E37 Slam (C-slam)	813
Øvrigt affald	440
Tons affald i alt	41.1882

Enkelte affaldsarter er undtaget indberetningspligten til Miljøstyrelsens Affaldsdatasystem; det gælder A- og B-slam fra renseanlæg (biogødning), der udbringes som jordforbedringsmiddel på landbrugsjord, hvorved værdifulde ressourcer som kulstof, kvælstof og fosfor udnyttes til landbruget.

Okkerslam fra drikkevandsproduktion fremgår ikke af Miljøstyrelsens affaldsdatasystem. Denne er derfor opgjort af modtageanlægget, Laholm Biogas AB, som anvender okkerslam ved produktion af biogas.

4. Sociale oplysninger

4.1 Egen arbejdsstyrke

4.1.1 Politikker vedrørende egen arbejdsstyrke

Novafos' personalepolitik lægger vægt på balance mellem arbejdsliv og privatliv. Den beskriver Novafos' værdier, og hvordan vi skal behandle hinanden på arbejdspladsen. I Novafos forventer vi, at alle handler loyalt og med gensidig respekt for hinanden. Det er Novafos' ambition at skabe et godt fysisk, kemisk, biologisk og psykisk arbejdsmiljø uden ulykker, hvor trivsel og sundhed samt udvikling af medarbejderne og virksomheden er i fokus. I 2023 er rygepolitikken revideret, da der er indført rygeforbud i arbejdstiden pr. 1.1.2024. Rygeforbuddet gælder også eksterne, som løser opgaver eller har andre ærinder på Novafos' anlæg. Alle ansatte er omfattet af Novafos' personalepolitikker.

Tabel 9: Oversigt over politikker, der vedrører egen arbejdsstyrke.

Politikker
Politik for kvalitet og samfundsansvar
Arbejds miljøpolitik
Politik for informationssikkerhed og dataetik
Politik for behandling og sletning af persondata
Personalepolitik
Lønpolitik
Seniorpolitik
Politik for videoovervågning og andre digitale spor
Trivselspolitik
Politik for gravide og ammende
Politik for hjemmearbejde
Politik for modtagelse af gaver mv.
Rygepolitik – politik for røgfri arbejdsplads
Whistleblowerpolitik
Politik for vanvidskørsel
Lokalaftale om faste fridage med løn, arbejdstid
Jubilæum, gratialer, reception
Tillidshverv
Vagtordninger
Arbejdstid og flex tidsordning for driftsmedarbejdere
Dispositionstillæg til IT & SRO
Aftaler om honorering af overtid
Trivsel og sundhedspolitik
Mobning
Kompetence og personaleudvikling
Elever og praktikanter

Politikker

Alkohol og euforiserende stoffer

Omsorgs- og fraværsdage

Ansættelse, fastholdelse og afskedigelse

4.1.2 Medarbejdersammensætning og kønsdiversitet

Pr. 31. december 2023 var der 367 medarbejdere i Novafos. Omregnet til fuldtidsårsværk har Novafos beskæftiget 348 FTE i 2023.

Alle medarbejdere er omfattet af kollektive overenskomster, som sikrer rimelig sikkerhed i ansættelsen, aftalt arbejdstid og løn. Samarbejdet mellem ledelse og medarbejdere er aftalt mellem de faglige organisationer og Novafos i MED-aftalen. Novafos' MED-udvalg består af repræsentanter fra de faglige organisationer og valgte arbejdsmiljørepræsentanter.

Tabel 10: Antal medarbejdere fordelt på køn i 2023, opgjort pr. 31.12.23.

Køn	Antal ansatte (personer)
Mænd	227
Kvinder	140
Andet	0
Ikke rapporteret	0
I alt ansatte	367

Derudover har vi opgjort fordelingen af kvinder og mænd i henholdsvis administration og drift. Her ses store forskelle i sammensætningen af såvel medarbejdere. I administrationen er der en overvægt af kvinder, mens der i driften er en overvægt af mænd, se tabel 11. På lang sigt har Novafos en forventning om, at den meget ulige kønsfordeling i såvel ledelse og blandt medarbejderne bliver mindre.

Tabel 11: Organisatoriske nøgletal opgjort pr. 31.12.2023.

Nøgletal	2021	2022	2023
Antal medarbejdere omfattet af overenskomst, %	100	100	100
Antal medarbejdere med adgang til kollektive forhandlinger, %	100	100	100
Tilfælde af diskrimination	0	0	0
Kønsdiversitet i bestyrelsen, % kvinder	24	24	24
Kønsdiversitet i øverste ledelse, % kvinder	40	40	20
Kønsdiversitet i øvrig ledelse, samlet, % kvinder	20	30	32
Kønsdiversitet i øvrig ledelse i administration, % kvinder	-	-	50
Kønsdiversitet i øvrig ledelse i drift, % kvinder	-	-	7
Antal medarbejdere, FTE	318	326	348
Kønsdiversitet medarbejdere % kvinder	34	33	39
Kønsdiversitet, medarbejdere i administration, % kvinder	-	-	59

Nøgletal	2021	2022	2023
Kønsdiversitet, medarbejdere i drift, % kvinder	-	-	6
Antal ansatte 0-30 år	-	-	27
Antal ansatte 31-50 år	-	-	146
Antal ansatte fra 51 år	-	-	194

4.1.3 Samarbejde med egen arbejdsstyrke og arbejdstagerrepræsentanter

Novafos har en samarbejds- og arbejdsmiljøorganisation bestående af et MED-udvalg (MED står for medindflydelse) og tre arbejdsmiljøudvalg. Arbejdsmiljøudvalgene består af de lokale arbejdsmiljørepræsentanter, der sammen med den lokale ledelse udgør den lokale arbejdsmiljøgruppe. Arbejdet i MED-organisationen er baseret på en MED-aftale indgået af Novafos med de faglige organisationer. I MED-udvalget deltager tillidsvalgte medarbejdere og ledelsesrepræsentanter samt repræsentanter fra de tre arbejdsmiljøudvalg. MED-aftalen gælder for alle ansatte i Novafos, og alle medarbejdere er omfattet af kollektive overenskomster.

Novafos' personalepolitik tager udgangspunkt i MED-aftalen, som Novafos og repræsentanter for de faglige organisationer har indgået. Den er grundlaget for beslutninger i forhold til samarbejde og sikkerhed. Personalepolitikken beskriver vores værdier, og hvordan vi har aftalt at omgås på arbejdspladsen. Den indeholder retningslinjer for, hvordan medarbejdere og ledere i fællesskab styrker arbejdspladsen. Personalepolitikken er grundlaget for beslutninger i forhold til samarbejde og sikkerhed, og ændringer drøftes i MED-udvalget.

MED-udvalget varetager sammen med tre arbejdsmiljøudvalg de overordnede, strategiske opgaver med at planlægge, lede og koordinere samarbejdet om arbejdsmiljø. MED består af tillidsrepræsentanter, udpegede arbejdsmiljørepræsentanter fra tre arbejdsmiljøudvalg samt repræsentanter fra ledelsen. Arbejdsmiljøarbejdet tager udgangspunkt i MED-aftalen, som er suppleret med en beskrivelse af ansvar og beføjelser for arbejdsmiljøarbejdet. Sammen med personalepolitikken, sikrer Novafos' arbejdsmiljøpolitik og -certificering, at påvirkning af arbejdsmiljøet og væsentlige risici og muligheder håndteres.

MED-udvalg og tillidsvalgte medarbejderrepræsentanter har mulighed for at tage forhold op, som giver anledning til bekymringer og negative virkninger for medarbejderne, og whistleblowerordningen giver den enkelte medarbejder mulighed for at indberette om problematiske forhold, hvor alle henvendelser behandles fortroligt, og det er muligt at indberette anonymt.

Trivselsundersøgelse og APV-kortlægning gennemføres minimum hvert 3. år således, at hvert 1½ år gennemføres henholdsvis trivselsundersøgelse eller APV-kortlægning. I 2023 er der gennemført trivselsundersøgelse omfattende alle medarbejdere. Deltagelsen i undersøgelsen var 91 %, og der er generelt høj grad af tilfredshed i organisationen. Trivselsundersøgelsen er drøftet i samtlige afdelinger, og det blev besluttet at arbejde med synlighed af MED- og tillidsmandsarbejdet samt at iværksætte supplerende MED-uddannelse.

4.1.4 Personaleomsætning

Personaleomsætning er beregnet i %, som det samlede antal ansatte, der forlader tjenesten frivilligt eller på grund af afskedigelse, pensionering eller dødsfald, i forhold til antallet af fuldtidsårsværk.

Tabel 12: Personaleomsætning.

	2021	2022	2023
Personaleomsætning, % FTE	10,7	16,0	9,8

4.1.5 Arbejdsvilkår og arbejdsmarkedsdialog

Alle medarbejdere er omfattet af kollektive overenskomster og aftaler, som forhandles centralt mellem arbejdsmarkedets parter. Arbejdsmarkedets parter forhandler aftaler i forbindelse med, at de fastsætter rammer for arbejdstid, løn og andre aftaler. Større ændringer bliver indarbejdet i Novafos' personalepolitik.

4.1.6 Ligebehandling og lige muligheder for alle

Novafos tilstræber ligebehandling mellem kønnene og lige løn for samme arbejde af samme værdi.

Tabel 13: Lønforskel.

Lønforskel	2021	2022	2023
Lønforskel mellem køn – administration, median mænd/median kvinder, faktor	1,1	1,1	1,1
Lønforskel mellem køn – drift, median mænd/median kvinder, faktor	1,0	1,2	1,2
Lønfaktor CEO/median medarbejdere	2,5	2,5	2,4

Novafos har et mål om at være en attraktiv arbejdsplads med plads til lærlinge, elever og praktikanter, og inklusion af personer med handicap.

Tabel 14: Elever, praktikanter og ansatte på særlige vilkår.

	2021	2022	2023
Antal medarbejdere i særlige jobordninger	8	5	4
Antal elever og lærlinge	4	4	4
Antal praktikanter		4	6

4.1.7 Uddannelse og kompetenceudvikling

Novafos ønsker faglige kompetente medarbejdere, så kvaliteten af arbejdet har et højt fagligt niveau. Vi har derfor sat et mål om at anvende 37 timer pr. fuldtidsbeskæftigede (FTE) til kompetenceudvikling.

Tabel 15: Uddannelse og kompetenceudvikling

Uddannelse og kompetenceudvikling	2021	2022	2023
Efteruddannelse, antal timer i gennemsnit pr. medarbejder	25	41	42

4.1.8 Sygefravær

Novafos har et mål om et minimum af sygefravær. Det langsigtede mål er < 2 % for kort sygefravær og < 1 % for langt sygefravær.

Sygefravær	2021	2022	2023
Årligt korttids sygefravær, % af FTE	2,3	2,7	2,7
Årligt langtidssygefravær, % af FTE	1,4	1,4	1,2

4.1.9 Arbejdsmiljø

Novafos er certificeret efter DS/EN ISO 45001:2018 Arbejdsmiljøledelse, og alle medarbejdere er omfattet. Vi har fokus på medarbejdernes sikkerhed og sundhed, og vi har en målsætning om, at vi gerne vil være en arbejdsplads, hvor det er sikkert at gå på arbejde uden ulykker. Derfor har vi italesat sikkerhed, og vi evaluerer alle ulykker, så vi så vidt muligt undgår at de samme ulykker sker igen.

4.1.10 Arbejdsmiljøpolitik

Medarbejdere er vores vigtigste ressource, og vi prioriterer et godt arbejdsmiljø højt og har fokus på forebyggelse og systematisk identifikation af risici og muligheder. Vi har en forventning om, at vores medarbejdere trives med deres arbejde, og har et sundt og sikkert arbejdsliv. Vi ønsker at sikre arbejdsmiljøet hos både vores medarbejdere og leverandører – både når vi drifter, anlægger nyt, og når vi renoverer vores eksisterende anlæg.

Tablet 16: Arbejdsulykker med og uden fravær.

Arbejdsskader	2021	2022	2023
Antal arbejdsskader m/fravær	7	19	13
Antal arbejdsskader u/fravær	26	26	26
Ulykkesincidens*	220	583	374

*Ulykkesincidens er opgjort ud fra Arbejdstilsynets definition, baseret på ulykker med fravær udover ulykkesdagen i forhold til 10.000 FTE-ansatte.

I 2023 har vi haft fokus på adgangsveje og ryddelighed, og vi har øget indsatsen for at undgå ulykker. I 2023 har vi arbejdet med forebyggelse af nedslidning og med at undgå ulykker. Det har resulteret i tre små film om sikkerhed og introduktion af arbejdet, når der arbejdes i ATEX-områder. Vi har desuden øget antallet af arbejdsmiljøkoordinatorer (interne arbejdsmiljøkonsulenter), og øget indsatsen med at vidensdele på tværs af afdelinger og teams, og vi har en forventning om, at de vil bidrage til at reducere antallet af arbejdsulykker på sigt. Vi har analyseret fraværet for at kunne fastlægge fokus for 2024 og fremover. I tabellen nedenfor er typer/årsager til arbejdsskaderne fordelt på skadestyper. I slutningen af 2023 så vi især mange faldulykker på grund af utilstrækkelig sne- og glatførebekæmpelse. På baggrund af opgørelsen har vi foreløbig peget på anvendelse af værktøj og maskiner og adgangsveje – herunder glatførebekæmpelse som indsatsområde for 2024.

Tabel 17: Ulykker fordelt på skadestyper og afdelinger.

Skadestype	2021	2022	2023
Forkert eller uhensigtsmæssigt brug af værktøj og maskiner eller defekt værktøj	3	10	6
Involvering af materialer, der sidder i spænd, falder ned eller er placeret uhensigtsmæssigt	5	4	4
Muskelskeletbesvær	5	9	7
Kontakt med elektricitet	1	3	0
Maveonde som følge af påvirkning fra spildevand	3	2	4
Kemikalier eller kemiske produkter – påvirkning	1	0	1
Adgangsveje eller underlag	6	16	12
Udefrakommende påvirkninger	0	1	4
Andet	1	0	1

Medarbejdere i Novafos har en bred kontaktflade, som kan give anledning til konflikter i forbindelse med manglende fremkommelighed ved anlægs- og renoveringsarbejder. Risikoen for at blive udsat for vold og chikane i forbindelse med arbejdet vurderes ikke at være en væsentlig risiko.

4.2 Arbejdstagere i værdikæden

4.2.1 Arbejdsvilkår

Vi stiller krav til vores leverandører om, at de respekterer menneskerettighederne i hele leverandørkæden. Vi tager stilling til, i hvilke kontrakter der skal indgå sociale klausuler og uddannelsesklausuler, når vi gennemfører udbud, og vi forventer, at vores leverandører overholder gældende lovgivning.

For 2023 har vi opgjort andelen af kontrakter indeholdende krav, der vedrører arbejdstagere i værdikæden:

Tabel 18: Kontraktkrav der vedrører arbejdstagere i værdikæden.

Fokusområde	Enhed	Opgørelsesmetode	Resultat 2023
Code of Conduct	Andel af nye kontrakter, der indeholder Code of Conduct	Dataudtræk kontraktforklæde	79,3 %
Arbejdsklausuler	Andel af nye kontrakter, der indeholder arbejdsklausuler	Dataudtræk kontraktforklæde	43,3 %

Fokusområde	Enhed	Opgørelsesmetode	Resultat 2023
Uddannelsesklausuler	Andel af nye kontrakter med krav om uddannelsessøgende	Dataudtræk kontraktforklæde	4,9 %
Uddannelsesklausuler	Antal beskæftigede uddannelsessøgende årsværk =1924 timer)	Intern rapportering	12,3 årsværk

Når vi indgår kontrakter med leverandører, stiller vi krav om anstændige arbejdsvilkår, og Novafos' Code of Conduct indgår vilkår i kontrakterne. Det er et standardbilag, som forpligter leverandøren til at udvise samfundsansvar, og som sikrer kædeansvar for forpligtelser vedrørende:

- Børnearbejde
- Diskrimination
- Tvangsarbejde
- Arbejds miljø
- Arbejdstider og løn
- Retten til at organisere sig og til fælles forhandling
- Miljø og klima
- Korruption
- Kontrol

Novafos' Code of Conduct kan ses på www.novafos.dk.

Vi udpeger årligt leverandører, hvor vi gennemfører leverandørevalueringer, og i 2023 har vi gennemført evalueringer af otte væsentlige leverandører. Derudover har vi for en række leverandører løbende samarbejds møder om levering og kvalitet af de aftalte ydelser.

4.2.2 Andre arbejdsrelaterede rettigheder

Novafos accepterer ikke børnearbejde eller tvangsarbejde. Det fremgår af Novafos' Code of Conduct.

4.3 Forbrugere og slutbrugere

Novafos leverer drikkevand i seks kommuner og håndterer spildevand og regnvand i ni kommuner.

Forbrugere	2021	2022	2023
Drikkevand, antal forbrugere	296.000	297.000	ikke opgjort endnu
Spildevand, antal forbrugere	431.000	432.000	ikke opgjort endnu
Kundeklager, behandlet i klagesystem	2	6	3

4.3.1 Personfølsomme oplysninger om forbrugere og/eller slutbrugere

Novafos håndterer personfølsomme oplysninger i forbindelse med information om vandforbrug. Der er udarbejdet en politik og instruktion, som sikrer, at eventuel læk af data behandles af GDPR-gruppen, og eventuelle læk indberettes til Datastyrelsen.

4.3.2 Forbrugernes og/eller slutbrugernes personlige sikkerhed

Novafos har stor fokus på sikkerheden for slutbrugere. Her er det især i forhold til rent drikkevand og til forsyningssikkerheden. I 2023 har Novafos udført i alt 2.087 vandprøver, som dokumenterer drikkevandskvaliteten. Antallet af lovpligtige prøver er 305 i de syv forsyningsområder. I 2023 har Novafos modtaget 122 henvendelser vedrørende drikkevandskvalitet. Samlet set har vandkvaliteten været god i 2023.

Tabel 19: Henvendelser vedrørende drikkevandskvalitet.

	2021	2022	2023
Hårdhed/blødgøring	44	32	8
Sammensætning af vandet/vejledning	68	49	63
Klager over farve, smag, temperatur m.m.	74	57	51
I alt	186	138	122

Novafos har et mål om rent drikkevand af god kvalitet. Konstant fokus på drikkevandssikkerhed (DDS), så kogeanbefaling undgås. I 2023 har der været en kogeanbefaling knyttet til eftervækst i en nyanlagt ledning. Kogeanbefalingen berørte ca. 10 forbrugere. Forbrugernes forsyning med drikkevand er ligeledes vigtigt. Vi kan ikke undgå at afbryde forsyningen ved planlagte renoveringsarbejder. Vi har et mål om stabil udpumpning af drikkevand. Det mål er ikke overholdt i 2023, da der i Gentofte har været en hændelse, hvor forbrugere var uden vand.

Forsyningssikkerhed i forhold til spildevand er vigtigt. Det handler især om at forbrugere ikke skal komme i kontakt med spildevandet. Derfor har vi et mål om at undgå forstoppelser. Vi har kortlagt ledninger, hvor dette kan ske, og sætter ind med forebyggende spuling. Målet er, at vi skal have mindre end et afløbsstop pr. 10 km ledning. Det mål er overholdt i 2023.

En samlet oversigt over Novafos' mål ses i bilag 1, og uddybning til de enkelte mål kan ses i baggrundsrapporterne Drikkevand 2023, Spildevand 2023 og Klimaregnskab 2023.

4.3.3 Social inklusion af forbrugere og/eller slutbrugere

Novafos har desuden mål om information til forbrugere. Til dette benytter vi sms-service ved driftsforstyrrelser – såvel planlagte som akutte. Desuden udsendes information i forbindelse med anlægsarbejder, som kan genere naboerne. Sidst men ikke mindst, har vi i 2023 omlagt vores hjemmeside og dermed forbedret information om vores arbejder til forbrugere.

4.3.4 Information om drikkevand og spildevand til skolerne

Novafos har en besøgstjeneste, som giver elever og besøgende mulighed for at komme ud at se et vandværk eller et renseanlæg og få en dybere forståelse for vandets kredsløb, herunder processerne for vandforsyning og spildevandsbehandling og dermed engagere de besøgende i dialogen om vandets betydning for vores samfund og miljø. Besøgende kan vælge at besøge enten et vandværk eller et renseanlæg, eller de kan vælge et forløb, hvor de følger vandets vej og besøger både et vandværk og et renseanlæg. Her får de viden om vandets vej fra vi pumper grundvandet op, til vi igen modtager spildevandet til rensning.

I 2023 har vi haft besøg af 4.105 elever og lærere mod 4.512 besøgende i 2022. Fordelingen af besøg fra kommuner fremgår af tabel 20.

Tabel 20: Besøg i skoletjenesten – fordelt på kommuner

Kommune	Renseanlæg	Vandværk	Renseanlæg og vandværk
Allerød	7	6	1
Ballerup	5	3	14
Egedal	11	0	8
Frederikssund	5	0	13
Furesø	4	1	9
Gentofte	3	25	0
Gladsaxe	5	10	0
Hørsholm	9	3	0
Rudersdal	8	19	0
Andre	7	6	1
I alt	64	73	46

De fleste besøgende kommer fra udskoling, hvor 9. klasserne udgør den største gruppe. I 2023 besluttede besøgstjenesten at stoppe med at tage nye bookinger fra indskoling til renseanlæggene. Det skete efter grundige overvejelser om sikkerheden for eleverne. I stedet vil indskoling blive guidet til besøg på vandværkerne i fremtiden.

Figur 3: Antal besøgende fordelt på klasstrin, uddannelsessteder og organisationer.

4.3.5 Erhvervsuddannelser

I løbet af 2023 har Novafos' besøgstjeneste udvidet sin målgruppe til at inkludere erhvervsuddannelser, herunder maskinmestre, procesoperatører og rørleggere. Denne strategiske beslutning blev truffet med

det formål at skabe en bro mellem teori og praksis samt at inspirere og uddanne fremtidige fagfolk inden for vand- og spildevandssektoren.

Gennem samarbejde med uddannelsesinstitutioner har besøgstjenesten haft besøg fra erhvervsuddannelserne i løbet af årene. I 2023 har driften stået for gennemførelse af besøgene for erhvervsuddannelserne. Disse besøg har givet de studerende mulighed for at få praktisk indsigt i vandforsyningens og spildevandets komplekse verden samt at lære om de nyeste teknologier og metoder, der anvendes i branchen.

4.3.6 Klimabesøg

Besøgstjeneste introducerer et nyt koncept for klimaformidling på Haraldsminde i 2024. Her vil vi fokusere på at give besøgende en dybere forståelse af klimaforandringer, klimatilpasning (LAR-løsninger) og tekniske anlæg. Formålet med det nye koncept er at skabe en meningsfuld og mindeværdig oplevelse for alle besøgende samt at fremme bæredygtige vandpraksisser.

5. Ledelsesoplysninger

5.1.1 Selskabsledelse

Bestyrelsen består af 15 medlemmer, hvoraf fem medlemmer er valgte medarbejderrepræsentanter. Der er valgt to forbrugerrepræsentanter i netselskaberne, som også deltager på bestyrelsesmøderne i Novafos Holding A/S. Medarbejderrepræsentanterne er ikke omfattet af reglerne om måltal, da valget af disse sker demokratisk blandt selskabets medarbejdere. Af de resterende ti medlemmer udgør borgmestrene eller andre udpegede fra ejerkommunerne de ni af pladserne. Det sidste medlem udgøres af en ekstern bestyrelsesformand.

Borgmestrene eller andre udpegede anses i denne henseende som politisk udpegede, da Novafos-koncernen og koncernens ejere (ejerkommunerne) ingen indflydelse har på den politiske situation og konstituering i de respektive kommuner. Det er derfor kun bestyrelsesformanden, som er valgt af generalforsamlingen. Da der er tale om ét medlem, som enten kan være en kvinde eller en mand, kan der ikke eksistere et underrepræsenteret køn. Af den grund er der ikke opsat yderligere måltal og foretaget redegørelse for det underrepræsenterede køn.

Bestyrelsen i Novafos udarbejder en gang årligt en redegørelse for god selskabsledelse. Redegørelse for god selskabsledelse gennemgås minimum en gang i hver bestyrelsesperiode på fire år. Senest er den udarbejdet i 2023. Bestyrelsen tager udgangspunkt i Kodeks for god selskabsledelse, udarbejdet af DANVA, Dansk Affaldsforening, Dansk Fjernvarme og Danske Vandværker. Redegørelsen forholder sig konkret til anbefalingerne og angiver, hvor anbefalingerne følges helt eller delvist, og hvor de ikke følges ud fra princippet 'følg eller forklar'.

Anbefalingerne vedrørende bestyrelsens sammensætning og organisering følges ikke, idet bestyrelses-sammensætningen er fastsat ved ejeraftale mellem kommunerne, hvor man i Novafos har lagt stor vægt på ligelig repræsentation af alle ejerkommuner – enten ved borgmestre eller ved udpegede bestyrelses-medlemmer. Bestyrelsen er på valg hvert 4. år og følger valg til kommunalbestyrelserne.

Redegørelsen offentliggøres på www.novafos.dk under Om os.

Tabel 21: Antal og andel af kvinder i ledelse, opgjort pr. 31.12.23

	Antal personer	% Kvinder
Bestyrelsen	17	24
Direktørgruppen	5	20
Øvrige ledelseslag	34	32

Novafos tilstræber en ligelig kønsfordeling blandt ledere, forstået som en fordeling på 40/60 pct. af henholdsvis kvinder og mænd, inden for en periode på 4 år, dvs. år 2027. Novafos arbejder på at igangsætte initiativer til at fremme det underrepræsenterede køn i ledelsen, og vil udarbejde en politik herfor i 2024.

5.1.2 Administrations-, ledelses- og tilsynsorganernes rolle

Der er ved selskabets start indgået en ejerftale og en ejerstrategi, som indgår i Novafos' ledeshåndbog. Novafos indgår en gang årligt aftaler med ejerkommunerne, som fastlægger investeringsniveau og omfang. Fremdrift af investeringsaftalerne følges kvartalsvis af bestyrelsen.

Novafos er underlagt en økonomisk regulering, der skal sikre omkostningseffektivitet. Reguleringen betyder, at Konkurrence- og forbrugerstyrelsen via Forsyningssekretariatet fastsætter maksimale omkostninger for vand- og spildevandsforsyninger.

Novafos er certificeret efter flere ledelsesstander, se kapitel 2.3. Det betyder, at der gennemføres systematiske audits, såvel intern som eksternt. Resultatet af disse følges op i forbindelse med ledelsens evaluering.

Novafos gennemfører løbende interne stikprøvekontroller af fakturaer og af indgåede aftaler. Stikprøvekontrollerne skal bidrage til at dokumentere overholdelse af Novafos' gældende indkøbsinstruktion. I 2023 er der udført stikprøvekontrol halvårligt.

Novafos har fastlagt dispositionsbeføjelser, der anviser maksimale beløbsstørrelser for, hvem der må indgå og underskrive kontrakter/aftaler.

5.1.3 Antikorruption og bestikkelse

For at skabe åbenhed og beskytte Novafos er det vigtigt, at vi får kendskab til lovovertrædelser og kritiske forhold.

Novafos' whistleblowerordning bidrager til at beskytte virksomheden, arbejdspladsen og medarbejderne ved at give muligheden for at indberette overtrædelser eller mistanke om eksempelvis økonomisk kriminalitet, afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger, vold eller seksuelle krænkelse, brud på datasikkerheden, arbejdssikkerheden og trusler mod miljø, sundhed og sikkerhed. Whistleblowerportalen er tilgængelig på www.novafos.dk og på Novafos' intranet for medarbejderne.

Der har ikke været henvendelser via whistleblowerportalen i 2023. Der har været en henvendelse via mail, som er behandlet som en whistleblowerhenvendelse. Der er ikke kendte hændelser vedrørende anti-korruption i 2023.

Novafos accepterer ikke ansattes brug af eller modtagelse af bestikkelse, misbrug af viden eller anden form for korruption.

5.1.4 Politisk indflydelse og lobbyvirksomhed

Novafos ønsker indflydelse på den danske vandsektor, og Novafos' direktør er formand i DANVAs bestyrelse. DANVAs kerneydelse er interessevaretagelse og vidensdeling. DANVAs mål er at være en effektiv og fagligt funderet serviceorganisation for medlemmerne og en fagpolitisk og strategisk kompetent serviceorganisation for interessenter i både ind- og udland.

Novafos søger via vores engagement i DANVA at tilpasse forslaget til ny vandsektorlov, så det reelt bliver en forbedring i forhold til eksisterende vandsektorlov, og dermed forbedrer vandselskabernes mulighed for at løse udfordringer med klimatilpasning m.m. Det var forventet, at lovforslaget ville blive fremsat i efteråret 2023, men den ny vandsektorlov er udskudt 2-3 år, hvor et nyt vandreguleringsudvalg skal arbejde videre med rammerne for en ny vandsektorlov.

Novafos deltager i CO-PI – et nationalt center, der understøtter innovation. Her stiller Novafos medarbejder til rådighed. Via CO-PI har vi forpligtet os til at dele ambitionen om at mindske emissioner fra arbejdsmaskiner, og til at sætte interne ressourcer af til intern behovsudforskning, og til at deltage i dialog med markedet i fællesskab med andre interessenter. Vi vil desuden bidrage til at udvikle nye udbuds-krav eller anden praksis, der kan mindske emissioner fra arbejdsmaskiner fremadrettet.

Senest har Novafos sammen med de 14 største offentlige bygherrer underskrevet en hensigtserklæring om fremover at stille krav til, at entreprenører skal bruge emissionsfri arbejdsmaskiner i bygge- og anlægsprojekter.

6. Bilag 1 Rapportering af Novafos mål 2023

Tabel 22: Novafos mål 2023.

Mål for forsyningssikkerhed	Resultat	Opfyldelse
Mål 1.1: Stabil udpumpning fra vandværker	Der har været en opetid på 99,99 % for udpumpning.	Opfyldt
Mål 1.2: Undgå driftsforstyrrelser på distributionsnettet. Det langsigtede mål er at komme under 0,5 brud/10 km.	Målet i 2023 var at renovere 19,7 km ledning, og der er renoveret 20,3 km ledning i 2023.	Opfyldt
Mål 1.2: Undgå driftsforstyrrelse på distributionsnettet gennem løbende på at optimere arbejdsgangen for akut reparation af brud på ledningsnettet.	Målet er ikke indfriet. 18 % af lukningerne har været mere end fem timer.	Ikke opfyldt
Mål 1.3: Tilstrækkeligt vandtryk. Sikre en stabil udpumpning med et mindstetryk på to bar ved terræn.	Målet med at sikre en stabil udpumpning med et mindstetryk på 2 bar ved terræn vurderes overholdt.	Opfyldt
Mål 1.4 Tilstrækkelig kapacitet på renseanlæg. Vurdering og løbende tilpasning af kapaciteten på renseanlæg.	Screening af hydraulisk kapacitet på alle renseanlæg er udført. Der er identificeret potentiale for at øge flow under regn på flere renseanlæg med henblik på at nedbringe overløb.	Opfyldt
Mål 1.5: Minimal opstuvning af vand på terræn ved skybrud. Kortlægning og forebyggende drift.	Novafos har registreret 17 km ledninger, hvor der er risiko for opstuvning, fordelt på 158 strækninger. Der har været to driftsforstyrrelser i 1. halvår.	Delvis opfyldt
Mål 1.6: Undgå forstoppelser i afløbssystemet < 1,0 afløbsstop pr. 10 km ledning.	Der er registeret 39 afløbsstopmed risiko for kontakt med spildevand, hvilket svarer til 0,04 afløbsstop pr. 10 km.	Opfyldt
Mål 1.7: Minimale skader ved brud på vandledninger.	Målet med at være fremme inden for to timer i 90 % af brudene, hvor der er risiko for væsentlige følgeskader er opfyldt.	Opfyldt
1.8 Sikre stabile IT-systemer.	Back up-system er installeret og IT-log er etableret. Der har ikke været væsentlige hændelser med driftsforstyrrelser.	Opfyldt
1.9 Sikre troværdige og entydige data og fastholde integritet og fortrolighed ved etablering af datawarehouse.	Der har ikke været kendte hændelser om lækage og brug af fortrolige data.	Opfyldt

Servicemål	Resultat	Opfyldelse
Mål 2.1: God kundebehandling og adgang til relevant information Styrke kendskabet til Novafos og vedligeholde et godt omdømme.	Der er i 2023 gennemført opfølgning på kundeundersøgelsen fra 2022, og Novafos har deltaget i erfaringsudveksling med andre forsynings, som deltager i tilfreds-undersøgelse.	Opfyldt
2.1 God kundebehandling og adgang til relevant information og sikre god tilgængelighed for vores kunder til Novafos.	Reception og kundeafdeling har modtaget ca. 26.500 kald i 2023. Det er ca. 4.000 færre kald i forhold til 2022. Det skyldes især tre forhold: Fjernaflæste målere, færre fejl i regninger og løbende oprydning i kundedatabase.	Opfyldt
2.1 God kundebehandling og adgang til relevant information og sikre akut behandling i tilfælde af driftsforstyrrelser.	Vagtordningerne har fungeret tilfredsstillende hele året.	Opfyldt
2.1 God kundebehandling og adgang til relevant information på www.novafos.dk.	Relancering af ny hjemmeside er afsluttet i januar 2024. Evaluering forventes gennemført i 2024.	Delvis opfyldt
Mål 2.2: God information ved planlagt arbejde. Styrke den gode kommunikation om vores drift og projekter.	Der gives information til kunder ved planlagt TV-Inspektion og renoivering. Ved stikprøvekontrol er mål om rettidig information opfyldt i 90 % af sagerne.	Opfyldt
Mål 2.2: God information ved akutte driftsforstyrrelser.	Vi udsender sms-info ved min. 95 % af akutte lukninger for drikkevand.	Opfyldt
Mål 2.2: God information ved planlagte driftsforstyrrelser – på drikkevand.	Vi udsender sms-info senest 24 timer før planlagt lukning for drikkevand.	Opfyldt
Mål 2.3: God opgaveløsning. Sikre at vi løbende har de nødvendige medarbejdere til rådighed, så vi kan bistå VVS ved defekte stophaner.	Der opleves en positiv tilbagemelding på vores respons-tid.	Opfyldt
Mål 2.3 God opgaveløsning. Hurtig sagsbehandling af stikansøgning.	Maksimal sagsbehandlingstid på to uger for sagsbehandling ved udskiftning af vandstik på er overholdt for simple stik.	Opfyldt
Mål 2.3: God opgaveløsning - Sikre svar på skriftlige henvendelser inden for fem arbejdsdage og professionel håndtering af klager.	Der er registeret tre sager, hvor tidsfrist ikke er overholdt.	Delvis opfyldt
Mål: 2.3 God opgaveløsning. Afløbsstik otte ugers behandling af ansøgning om afløbsstik fra modtagelse af digitalt indsendt fyldestgørende materiale og til overdragelse for etablering.	Novafos overholdt servicemålet om otte ugers sagsbehandling ved ikke komplicerede ansøgninger, som udgør ca. 23 % af ansøgningerne. For komplekse ansøgninger var sagsbehandlingstiden op til 14 uger.	Delvis opfyldt
2.4 Aktiv information af forbrugere. Formidle viden om drikkevand og spildevand til skoleklasser.	Besøgstjenesten har haft besøg af ca. 4.000 besøgende, primært fra udskoling. Derudover er der gennemført aktiviteter på bl.a Vandets dag.	Opfyldt

Servicemål	Resultat	Opfyldelse
Mål 2.5: Aktiv information af forbrugere.	I forbindelse med vores aktiviteter informerer vi naboer og andre forbrugere enten med nabobreve eller via sms.	Opfyldt
Mål 2.6: Afstemme service med kundernes ønsker - Gennemføre kundetilfredshedsundersøgelse hvert 2. år.	Næste kundetilfredsundersøgelse gennemføres i 2024.	

Kvalitets- og miljømål	Resultat	Opfyldelse
Mål 3.1: Reducere udledning af CO ₂ og andre klimagasser.	Egenkontrolprogram for biogasproducerende enheder jf. Bæredygtighedsbekendtgørelsen er ikke implementeret i 2023. Der er opsat målere for lattergas. Utætheder fra biogasproduktion på Stavnholt og Usserød Renseanlæg er udbedret. Novafos har modtaget påbud fra Miljøstyrelsen om udskiftning af gasballon på Måløv Renseanlæg.	Ikke opfyldt
Mål 3.2: Øge energieffektivitet.	Reducere energiforbruget gennem løbende vedligehold af indvindingsboringer, vandværker og trykforøgere.	Ikke opfyldt
Mål 3.2: Øge energieffektiviteten ved at reducere energiforbruget gennem løbende vedligehold af renseanlæg.	Elforbrug på Stavnholt Renseanlæg er reduceret med 17 % i 2023, og effektiviseringen betyder, at en stigning i belastning til renseanlæg i 2023 ikke har givet tilsvarende stigning i energiforbruget.	Opfyldt
Mål 3.2: Øge energieffektiviteten ved at indtænke energieffektivisering i forbindelse med renovering og vedligeholdelse af pumpestationer.	Data for energi og flow er blevet lettere tilgængeligt ifbm. udskiftning til nyt SCADA-system. Varmeforbrug i pumpestationer er reduceret, og dermed er forbruget af naturgas reduceret betydeligt.	Opfyldt
Mål 3.3: Rent drikkevand af god kvalitet. Konstant fokus på drikkevandssikkerhed (DDS), så kogeanbefaling undgås.	Der har været en kogeanbefaling knyttet til eftervækst i en nyanlagt ledning. Kogeanbefalingen berørte ca. 10 forbrugere.	Delvis opfyldt
Mål 3.3: Rent og sundt drikkevand af god kvalitet. Tilrettelægge indvinding, så indhold af miljøfremmede stoffer minimeres og test af ny renseteknologi.	Det er ikke lykkedes at reducere mængden af drikkevand, der indeholder spor af miljøfremmede stoffer i 2023. Der arbejdes løbende på at få indholdet så lavt så muligt.	Ikke opfyldt
Mål 3.4: Reducere ressourceforbrug. Reducere tabet af drikkevand fra ledningsnettet ved overvågning af natforbrug og løbende lækagesøgning.	Tabet bør være under 8 %. For Novafos er det samlede lækagetab opgjort til 6,5 %.	Opfyldt
Mål 3.4: Reducere ressourceforbrug. Alle nye, større anlægsprojekter vurderes ifht. CO ₂ -belastning.	I 2023 er der gennemført klimaberegning på nyt vandværk i Ballerup	Delvist opfyldt
Mål 3.5 Minimere gener ved øgede regnmængder. Anvende model til at måle effekten af klimatilpasningsprojekter.	I den vestlige del af Frederikssund er modellen fortsat ved at blive verificeret. I Rudersdal er Nærum-modellen ikke verificeret, så der anvendes den 'gamle' model.	Delvis opfyldt

Kvalitets- og miljømål	Resultat	Opfyldelse
Mål 3.6 Bidrage til en bedre vandkvalitet i vandområder. Krav til udledninger fra afløbssystem skal kortlægges.	Novafos har 250 overløb fra fællessystemet til vandområder. Der er tilladelser til 210. Aftaler om prioritering med de kommuner, hvor der mangler tilladelser pågår.	Opfyldt
Mål 3.6 Bidrage til en bedre vandkvalitet i vandområder ved at reducere antallet af overløb som følge af regnhændelser.	16 overløbsbygværker er gennemgået i 2023 og ved udgangen af året er fire af disse bygværker ombygget.	Opfyldt
Mål 3.6 Bidrage til en bedre vandkvalitet i vandområder.	Alle krav overholdt for COD, Bi5 og N. 3 renseanlæg overskrider krav til suspenderet stof og et renseanlæg overskrider krav til fosfor	Ikke opfyldt
Mål 3.7: Minimere lugt- og støjgener fra vores anlæg ved at reducere generne.	Der er registreret en berettiget klage over lugt fra afløbssystemet. Der er registreret seks lugt- og to støjklager fra tre forskellige renseanlæg.	Delvis opfyldt
Mål 3.8 Minimere miljøbelastning fra slam og øge ressourcegenanvendelse. Al slam fra renseanlæg skal kunne udbringes på landbrugsjord som biogødning	Kildesporing for tungmetaller til Usserød og Stavsholt Renseanlæg er afsluttet. Kildesporing og overvågning af tungmetaller er overdraget til miljømyndigheden.	Delvis opfyldt
Mål 3.9: Miljørigtig indkøb. Vurdering af miljøpåvirkninger og gennemføre stikprøvekontrol af udvalgte leverandører.	Der er gennemført otte leverandørerevalueringer	Opfyldt

Finansielle mål	Resultat	Opfyldelse
Mål 4.1: Effektiv drift. Løbende optimering af arbejdsgange.	Der er løbende gennemført effektivisering af arbejdsgange, som har betydning på de påvirkelige omkostninger.	Opfyldt
Mål 4.2: Velvedligeholdte anlæg tilpasset den nødvendige kapacitet. Udarbejde oplæg til strategi for renovering af afløbsledninger.	Målet om intern godkendelse af oplæg til strategi er ikke nået. Arbejdet er dog i god gænge, og strategi forventes godkendt internt i 2024.	Ikke opfyldt
4.2 Velvedligeholdte anlæg tilpasset den nødvendige kapacitet. Tilstandsvurdering af pumpestationer og renovering jf. investeringsaftalerne.	Der er udført tilstandsvurdering på 805 ud af 1.334 pumpestationer med udgangen af 2023.	Opfyldt
Mål 4.3: Fremme innovative løsninger ved at deltage i forsknings- og udviklingsprojekter.	I 2023 har medarbejdere arbejdet med at få afdækket videnshuller og handlinger til en innovativ måde at arbejde på. Helt konkret har Novafos deltaget i 12 innovationsprojekter på spildevands- og renseområdet, hvoraf de fem er afsluttet i 2023.	Opfyldt

Organisatoriske mål	Resultat	Opfyldelse
Mål 5.1: God forretningsskik. Sikre ordentlige arbejds- og lønforhold hos vores leverandører - evaluering af udvalgte leverandøraftaler.	Leverandøreevalueringer gennemført, og der er arbejdet med en præcisering og skærpeelse af Novafos' Code of Conduct, som indgår som bilag til kontrakter	Opfyldt
5.1 God forretningsskik og efterleve kodeks for god selskabsledelse i forsyningsselskaber	Kodeks for god selskabsledelse er gennemgået i 2023.	Opfyldt
5.1 God forretningsskik og undgå korruption og bestikkelse.	Der er ikke konstateret sager med korruption eller bestikkelse.	Opfyldt
Mål 5.2: Kompetenceudvikling - Sikre at alle medarbejdere har mulighed for udvikling og uddannelse.	I 2023 har der gennemsnitlig været 357 ansatte inkl. elever, og der er registreret i gennemsnit 42,2 timer pr. ansat.	Opfyldt
5.2 Kompetenceudvikling og sikre, at kompetencer og jobprofiler er beskrevet og opdateret.	Behovsanalyse og evaluering er gennemført i 2023. Endelig om afklaring af ambition og system afklares i 2024.	Ikke opfyldt
5.3 Godt og sundt arbejdsmiljø og afstemme opgaverne med medarbejdernes ønsker om funktion og udvikling.	I 2023 er 35 medarbejdere fratrådt. Det giver en personaleomsætning på 9,8 % baseret på et gennemsnitlig antal ansatte på 357 ansatte.	Opfyldt
Mål 5.3: Godt og sundt arbejdsmiljø og arbejde for den sikre arbejdsplads.	Sikkerhedsrundring på alle renseanlæg og på udvalgte pumpestationer er gennemført. Enkelte vandværker er udsat til 2024. Der er registreret 39 arbejdsulykker, hvoraf 13 har været med fravær.	Ikke opfyldt
Mål 5.3: Godt og sundt arbejdsmiljø med fokus på fravær.	Det samlede sygefravær i 2023 har været på 4,1 %, fordelt på 2,9 % kort sygefravær og 1,2 % langt sygefravær. Målet i Novafos er maks 2 % kort sygefravær og maks 1 % langt sygefravær.	Ikke opfyldt
Mål 5.3: Godt og sundt arbejdsmiljø og sikre fortsat trivsel og forbedring af arbejdsmiljøet.	Der er gennemført trivselsmåling i 2023. Det generelle resultat er positivt. Der er identificeret indsatsområder, som der arbejdes med i 2024.	Opfyldt
Mål 5.4: Fremme ligestilling mellem mænd og kvinder.	Novafos ansætter på baggrund af ansøgers kvalifikationer og tilstræber at øge andelen af det underrepræsenterede køn i forbindelse med ansættelser og organisationsændringer.	Ikke opfyldt
Mål 5.5: Rummelig arbejdsplads og arbejde for at skabe plads til flexjobs og job med løntilskud.	I 2023 har vi haft seks virksomhedspraktikanter, tre studerende i praktik, fire ansatte med § 56-aftale samt tre ansatte i flexordning.	Opfyldt
Mål 5.5: Rummelig arbejdsplads og skabe mulighed for lærlinge- og praktikpladser i Novafos.	Der er pr. 31. 12. 2023 ansat 4 lønnede elever. Derudover har vi en helårselev på lager og terminaluddannelsen.	Opfyldt
Mål 5.6 Samarbejder. Sikre deltagelse i relevante netværk for drikkevands- og spildevandsforsyning.	Drikkevand: Vi har deltaget i Insa-drikkevand, et samarbejde mellem ni forsyninger om at sikre drikkevand uden indhold af miljøfremmede stoffer.	Opfyldt

Organisatoriske mål	Resultat	Opfyldelse
	Spildevand: Vi har deltaget i det regionale klimanetværk i hovedstadsområdet inkl. Malmø og har stillet en medarbejder til rådighed i DNNK. Ud over dette deltager vi i MUDP-projekter, bl.a. Vandkant og OVERLØB.	
Mål 5.6: Sikre dialog med væsentlige kunder i forhold til beredskab.	Der er planlagt øvelser i maj 2024. Beredskabsplanen har været aktiveret i forbindelse med stormflodhændelse under stormen Pia i december 2023.	Opfyldt

7. Bilag 2 Oversigt over politikker

Politik	Miljø og klima	Personaleforhold	Samfundsansvar	Antikorruption /bestikkelse
Ejeraftale	X	X	X	X
Strategi for bæredygtig forsyning	X	-	X	-
Politik for kvalitet og samfundsansvar	X	X	X	X
Politik for asset management	X	-	X	-
Politik for drikkevandssikkerhed	X	-	X	-
Miljø og klimapolitik	X	-	X	-
Arbejds miljøpolitik	X	X	X	-
Politik for informationssikkerhed og dataetik	-	X	X	X
Politik for behandling og sletning af persondata	-	X	X	-
Indkøbspolitik og -strategi	X	-	X	X
Politik for grøn vedligeholdelse	X	-	X	-
Personalepolitik	-	X	X	X
Lønpolitik	-	X	X	-
Seniorpolitik	-	X	X	-
Politik for videoovervågning & digitale spor	-	X	X	-
Trivselspolitik	-	X	X	-
Politik for gravide og ammende	-	X	X	-
Politik for hjemmearbejde	-	X	-	-
Politik for modtagelse af gaver mv.	-	X	-	X
Rygepolitik – politik for røgfri arbejdsplads	-	X	-	-
Whistleblowerpolitik	-	X	X	X
Kørsel i Novafos køretøjer	-	X	-	-
Lokalaftale om faste fridage med løn, arbejdstid	-	X	-	-
Jubilæum, gratialer, reception	-	X	-	-
Tillidshverv	-	X	-	-
Vagtordninger	-	X	-	-
Dispositionstillæg til IT & SRO	-	X	-	-
Aftaler om honorering af overtid	-	X	-	-
Trivsel og sundhed og mobbepolitik	-	X	-	-
Kompetence og personaleudvikling	-	X	-	-
Elever og praktikanter	-	X	-	-
Alkohol og euforiserende stoffer	-	X	-	-
Omsorgs- og fraværsdage	-	X	-	-
Ansættelse, fastholdelse og afskedigelse	-	X	-	-

8. Bilag 3 Opgørelsesmetoder

Tabel 23: Medarbejdere og ledelse.

Medarbejdere	Opgørelsesmetode
Tilfælde af diskrimination	Antallet af sager opgjort via trivselsundersøgelser samt henvendelser til ledelsen
Kønsdiversitet i øverste ledelse (bestyrelsen), % kvinder	Antal kvinder i bestyrelsen i forhold til hele bestyrelsen
Kønsdiversitet i direktion, % kvinder	Antal kvinder i direktionen pr. 31.12.2023
Kønsdiversitet i øvrig ledelse, samlet, % kvinder	Antal kvinder i øvrig ledelse pr. 31.12.2023
Kønsdiversitet i øvrig ledelse, % kvinder i administration	Antal kvinder i øvrig ledelse pr. 31.12.2023
Kønsdiversitet i øvrig ledelse, % kvinder i drift	Antal kvinder i øvrig ledelse pr. 31.12.2023 i forhold til det samlede antal ansatte i driften
Antal medarbejdere, FTE	Fuldtidsårsværk inkl. elever og vikarer
Kønsdiversitet, % kvinder	Antal kvinder i Novafos pr. 31.12.2023 i forhold til det samlede antal ansatte
Kønsdiversitet, % kvinder i administration	Antal kvinder i administrative stillinger (øvrige medarbejdere uden ledelseslag) pr. 31.12.2023 i forhold til det samlede antal i administrative stillinger
Kønsdiversitet, % kvinder i drift	Antal kvinder i driften (øvrige medarbejdere uden ledelseslag) pr. 31.12.2023
Kønsdiversitet, % kvinder i Novafos (både medarbejdere og ledelse og direktion)	Antal kvinder i Novafos i forhold til antal ansatte pr. 31.12.2023
Aldersfordeling - 0-30 år	Antal ansatte og alder pr. opgøres pr. 31.12.2023 Udtræk fra HR-system
Aldersfordeling - 31-50 år	Antal ansatte og alder pr. opgøres pr. 31.12.2023 Udtræk fra HR-system
Aldersfordeling - 51- år	Antal ansatte og alder pr. opgøres pr. 31.12.2023 Udtræk fra HR-system
Medarbejderomsætning, % FTE	% frivillige og ufrivillige fratrædte FTE
Efteruddannelse	Sum timer af registreret uddannelse FTE
Antal arbejdsskader med og uden fravær	Opgøres ud fra registrerede arbejdsskader anmeldt i EAS
Årligt korttidssygefravær, % af FTE	Sygdom, kort defineres som eget sygefravær fra dag 1 til og med dag 15 (kalenderdage)
Årligt langtidssygefravær, % af FTE	Sygdom, lang defineres som eget sygefravær fra dag 16 til raskmelding (kalenderdage)
Antal praktikanter	Antal lønnede praktikanter, der har været i en kortere eller længere periode i virksomheden
Antal medarbejder i særlige jobordninger	Antal medarbejdere ansat i flexjob, §56 eller lign.
Antal elever og lærlinge	Antal elever ansat pr. 31.12.2023

Tabel 24: Klimaregnskab.

Klima	Opgørelsesmetode
Elforbrug på renseanlæg	Elforbrug på renseanlæg
Elforbrug til transport af spildevand	Elforbrug til transport af spildevand
Elforbrug for udpumpede mængder drikkevand	Elforbrug for udpumpede mængder drikkevand
Elforbrug pr. m ³ udpumpet drikkevand, kWh	Elforbrug pr m ³ udpumpet drikkevand
CO ₂ -opgørelse	Klimaregnskabet er opgjort i CO ₂ -ækvivalenter (CO ₂ e). CO ₂ -ækvivalenter betyder, at alle drivhus-gasser er omregnet med en faktor, der afspejler deres effekt på global opvarmning, relativt til 1 kg CO ₂ . Lattergas er en kraftig drivhusgas, og udledning af 1 kg lattergas svarer til effekten af 273 kg CO ₂ ifølge den nyeste rapport fra FN's klimapanel IPCC. 1 kg metan svarer til ca. 27 kg CO ₂ . Ved at omregne alle drivhusgasser til CO ₂ -ækvivalenter kan man omregne til samme enhed (tons CO ₂ e) og lægge bidrag fra alle udledninger sammen og finde den samlede klimapåvirkning.
Scope 1, Ton CO ₂ -ækvivalenter	Direkte emissioner af drivhusgasser fra Novafos' anlæg og fra transportmidler. Dækker over emissioner fra aktiviteter og processer, som Novafos ejer og har kontrol over. Det er f.eks. emissioner af lattergas og metan fra processer på vores vandværker og renseanlæg, emissioner fra forbrænding af fossile brændstoffer: Naturgas til procesvarme og opvarmning af bygninger samt emissioner fra transportmidler og maskiner.
Scope 2, Ton CO ₂ -ækvivalenter	Indirekte emissioner fra energi, som Novafos køber. Omfatter emissioner fra energi, som fremstilles af andre (elektricitet og fjernvarme), og som Novafos forbruger til aktiviteter og processer, som Novafos ejer og har kontrol over.
Scope 3, Ton CO ₂ -ækvivalenter	Indirekte emissioner. Omfatter emissioner fra aktiviteter, Novafos ikke har operationel kontrol over, men som indirekte påvirkes af vores aktiviteter. Disse aktiviteter kommer fra kilder, som ejes eller kontrolleres af andre virksomheder. Scope 3 er 'Opstrøms emissioner' før Novafos, dvs. emissioner, der stammer fra produktion af varer og services, vi køber fra leverandørerkæden og 'Nedstrøms emissioner', dvs. emissioner, der stammer fra aktiviteter, der sker efter Novafos har solgt produktet (vand). Scope 3 inkluderer f.eks. anlægsarbejde udført af entreprenører og materialer til anlægsarbejdet, men også alle de services, varer og materialer, vi køber. Desuden hører emissioner fra transport og håndtering af slam og affald til i denne kategori.